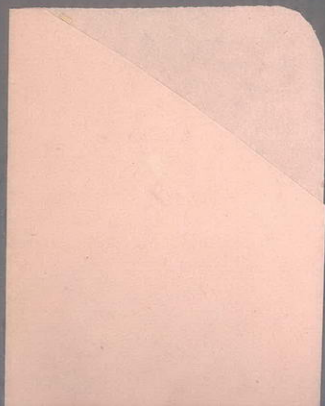

მწი

უ

ბრწყინებ

433

9(47.925)(084)

ՄԵՐ

Handwritten signatures and scribbles in the upper right corner.

ԵՐԿԻՐԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՄԵՐ ՀՕԿԻ

1935

A II
33902

ՓՈԽԱՆ ԱՌԱՋԱԲԱՆԻ

Այլևս անկարելի էր դառնա ունէ՛ ձեռով ներկայացնել Խորհրդային Հայաստանի սոցիալիստական վիժխաբի վերելքը իր սմբողջական զիծերուն մէջ—այնքան ընդարձակ և բազմապիսի է այն :

Շատ աւելի դժուար է, անշուշտ, փորձել այդ անկարելին մի քանի տասնեակ լուսանկարներու միջոցով : Խ . Հայաստանէն վերադարձող մեր անդրանիկ պատերազմախմբիւր իրեն հետ բերած էր մեր երկրի սոցիալիստական հոյակապ կառուցումը ներկայացնող բազմաթիւ լուսանկարներ : Ամերհօֆի կեդրոնական վարչութիւնը, ծանօթ լինելով Ամերիկահայ աշխատանքային անասման սիրտ և խոնդալտուսիւնն զէպի մեր Խ . Հայրենիքը, նպատակաշարժարդատ այդ լուսանկարները, զրքի մը ձեռով՝ նոյն այդ աշխատանքային անասման սեփականութիւնը դարձնել :

Պատկերազերքը կուգա շքեղ հիմնարկներու, գեղեցիկ թաղամասերու, հակադրածարաններու, վիժխաբի երկտրակայաններու, բացւած հարուստ հանքերու, հաւաքական գիւղատնտեսութեան անոխայլի և հզօր լեզուներով խօսելու մեր երկրի ստեղծագործական մեծ թափի և փայլուն յաղթանակներու մասին :

Արիւնի և տոռապանքի Հայաստանը չկա այլևս :

Այսօր կա՝ սոսոյց և փառահեղ երկիր մը — մեր Խորհրդային Երկիրը — որ Լենին—Ստալինեան ազգային քաղաքականութիւնով, Խորհրդային Միութեան երկրներու երթաշրջական աջակցութեամբ և իր իսկ պանծալի աշխատանքային հերոսական աշխատանքով յաղթանակի յաղթանակ և բարձունքի բարձունք կը խոյանա :

Մեր Խ . Երկրի մեծագործութիւններու և անոր աշխատանքային անասման յաղթարշաւի ուղիով մէկ պատկերն է որ կուտա այս զերքը : Եւ, սակայն, այդ ազատ պատկերն իսկ որքան ոգևորելի է, որքան փառահեղ, որքան խոտամալից է ազգայն անասման վերելքներով և վիժխաբի նւաճումներով :

Ամերիկայի Կեդրոնական վարչութիւն

Տանջւած եւ բազմաշարժար Հայաստանը, որն Անտոնտայի եւ
դաշնակիների ողորմածութեամբ դատապարտւած էր սովի, քայ-
քայման եւ դազի, բոլոր «բարեկամները» կողմից խարւած Հա-
յաստանը ներկայումս իր փրկութիւնը գտաւ այն բանով, որ իրեն
յայտարարեց խորհրդային երկիր: Ո՛չ Անգլիայի, որպէս «Հայ-
կական շահերի դարաւոր պաշտպանի», կեղծ հաւաստեացումնե-
րը, ո՛չ Վիլսոնի տիրահռչակ Ա հէտերը, ո՛չ էլ Ազգերի Լիգայի
լայնահազորդ խոստումները Հայաստանի կառավարման «ման-
դատի» մասին չկարողացան (եւ չէին կարող) փրկել Հայաստանը
կոտորածից եւ Ֆիդիկական ոչնչացումից: Միայն խորհրդա-
յին իշխանութեան պաշտպանն է, որ խաղաղութիւն բերեց Հա-
յաստանին եւ տեց ազգային վերածննդի հնարաւորութիւն:
Թող գիտենան բոլորը, ում որ հարկ է գիտենալ, որ այսպէս կոչ-
ւած հայկական «հարցը», որի վրա ապարդիւն գլուխ են ջարդել
իմպերիալիստական դիւանագիտութեան ծեր գայլերը, և
փրճակի եղաւ լուծելու միմիայն խորհրդային իշխանութիւնը:

ՍՏԱԼԻՆ

Այնքան ողևորիչ, այնքան հոյակապ է խորհրդային Հայաստանի սոցիալիստական վերելքը, որ առանց քաշուկու համարձակ կարող ենք ցոյց տալ մեր երկիրը, մեր երկրում ծաւալած ստեղծագործական աշխատանքը, մեր բոլոր բարեկամներին ասելով՝ տեսէ՛ք լենինեան ազգային քաղաքականութեան հրաշագործ արդիւնքը, տեսէ՛ք, թէ ինչ արդիւնք է տալիս սոցիալիստական յեղափոխութիւնը նոյնիսկ այնպիսի մի յետամնաց, արդիւնաբերութիւնից բոլորովին զուրկ, ծալր ստախճանի քայքայում, կործանման և՛ ֆիզիկական ոչնչացման հասած երկրում, որպիսին Հայաստանն էր 13 տարի առաջ։

ԱՂԱՍԻ ԽԱՆՋԵԱՆ

ՍԻՐԳԻ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ
Կենտգործկոմի նախագահ

ԱՐԱՆՇԱՄ ԿՈՒՆԵԱՆ
ժողկոմխորի նախագահ

ՍԱՀԱԿ ՏԵՐ ԳԱՐԻԿԷԱՆ

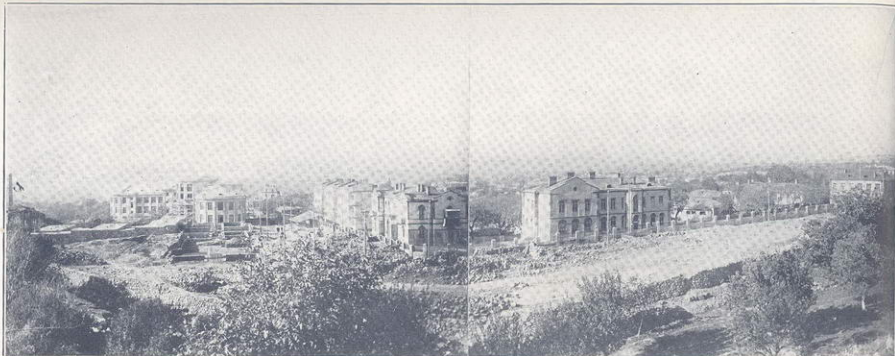

ԹՐԱՄՎԱՅԻ ՎԵՐՋԻՆ ՊՏՈՅՏԸ

1914-ին նրան գիւղա-
 ֆաղափ մըն էր: 1919-ին
 փառացեալ, համաճա-
 րակներու եւ հիւանդու-
 րեանց կեդրոն մը: Խոր-
 հրդային դրութեան հաս-
 տատումէն յետո, այդ ան-
 շուփ գիւղաֆաղափը արագ
 ֆայլերով զարգացաւ եւ
 այսօր արդէն արդիական
 արդիւնաբերական փառա-
 տը ֆաղափ մըն է 150,000
 բնակիչներով: Արագօրէն
 անող բնակչութեան փոխ-
 ադրութեան պահանջին
 զոհացում տալու համար
 չինեցաւ իրամիտ երկու
 ուղղութեամբ, մին դէպի
 երկաթուղիի կայարանը՝
 իսկ միւսը մինչեւ Կառ-
 շուկի զօրծարանը, ուրկէ
 շնտազային սիւտի հասնի
 Նոր-Խարբերդ եւ Ղամար-
 լու:

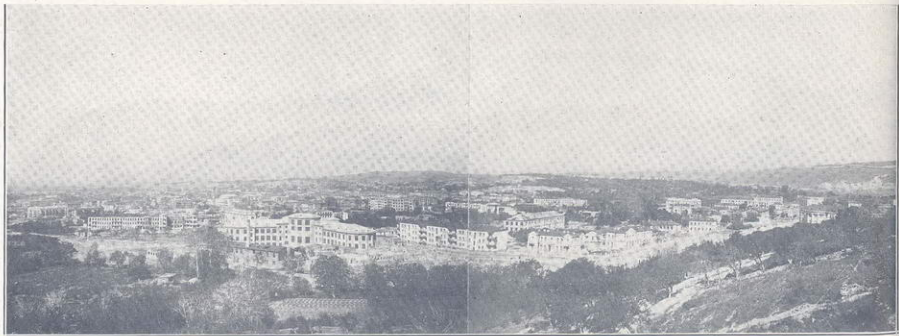

Այս հաստատությունը իր կառուցումով ու ուսման որակով ոչ միայն հորիզոնական Միությանն այլ և ամբողջ աշխարհի մեջ աչքառու տեղ կը գրավէ։ Հոն ուսանելու կուգան հորիզոնական Միությանն զանազան ազգություններու պատկանող ուսանողներ, մասնաւորապէս Ադրբեջանէն և վրաստանէն։

ԱՆԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՇէՆՔԵՐՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍԻՔԸ

Նախախորհրդային Հայաստան ոչ միայն չունէր շարժագոյն կրթութեան տնէ՛լ հիմնարկ, այլ շատ ազատ էր նախնական և երկրորդական կրթական հաստատություններու տնակէտէն։ Բարձրագոյն կրթութեան զարգացման համար նպաստաւոր պայմաններ ստեղծեցան միայն հորիզոնական իշխանութեան հաստատումէն յետո։

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԹԱԳԱՄԱՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍԻՔԸ

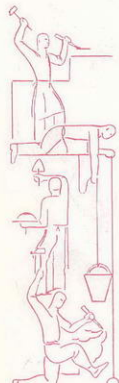

ԲՈՇԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ — ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏ՝ ԲԱՄԱՆԵԱՆ

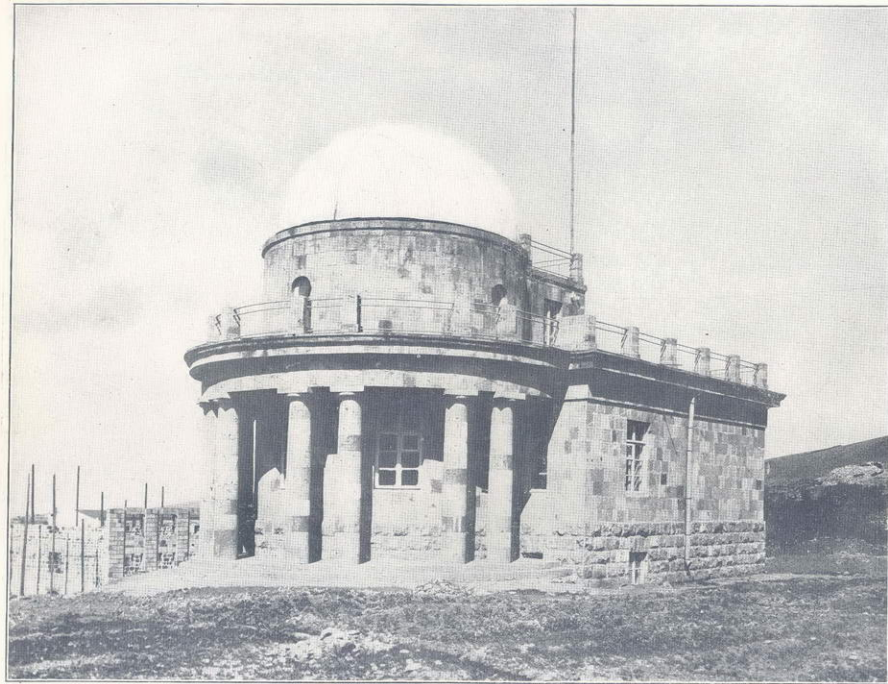
ԲՈՇԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
 դասընթացը հաստատուե-
 ցաւ 1922-ին շատ դժարին
 պայմաններու ներքեւ ա-
 ռանց շէնքի եւ ուրիշ յար-
 մարութիւններու . Այսօր
 ստեղծած են բոլոր յար-
 մարութիւնները բՈՇԿԱ-
 ԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ուսուց-
 ման համար : Ուսանողնե-
 րու մեծամասնութիւնը ի-
 զական սեռին կը պատ-
 կանին :

Գիւղատնտեսութիւնը գիտական հիմունքներու վրա դնելու եւ կադրեր պատրաստելու համար հիմնեցաւ գիւղատնտեսական ինստիտիտը, որ վերջերք վերածնեցաւ հողագործական, բուսաբուծական ինստիտիտի: Այստեղ պատուղներու, բանջարեղէններու եւ տեխնիկական բոյսերու մշակման աշխատանքներ առաջ կը տարւին մեծ յաջողութեամբ:

ԳԻՒՂԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ, ՇԻՆԻԱԾ 1933 — ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏ՝ Ս. ՍԱՖԱՐԵԱՆ

ԱՍՏԵՂԱԿԻՏԱՐԱՆ

Պետական համալսարանը
ուրիշ կարելու հաստատ-
ուր ինքնուր կարգին օժ-
տած է նաև փառաւոր
աստեղադիտարանով մը :

Հիմնեցաւ Խորհրդային
Հայաստանի տասնամեա-
կի առթիւ . կառուարած
է գիտական վերջին պա-
հանջներուն համաժայն :
Ներկայիս ունի ջրաբուժա-
րան , ելեկտրոբուժարան ,
մեքենաբուժարան , արի-
աբուժարան եւ ցելսարու-
ժարան : Բացի գործնական
բուժ-աշխատանքներէն կը
կատարին նաեւ գիտա-
հետազոտական աշխա-
տանքներ :

ՖԻԶԻԿՈՒԹԵՐԱԳԵՎՏԻԿ (ԱՆՏԱՐՈՒԺԱԿԱՆ) ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

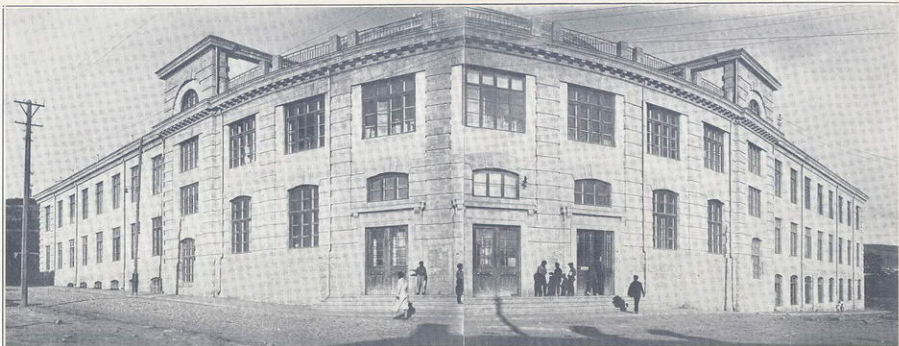

Նախապէս ամէն տեսակի մասնագիտական բաժանմունքներ ամփոփած էին Պետհամալսարանի մէջ : Վերջին տարիներու բնարացիին առանձին հաստատութիւններ ստեղծւեցան զանազան նիւղերու համար : Պոլիտեխնիկ ինստիտիւտը իր մէջ կամփոփէ արհեստագիտական ուսման նիւղերը : Համալսարանն ուսին շինելու փորձերուն մէջ գնահատելի աշխատանք կատարեց այս ինստիտիւտը :

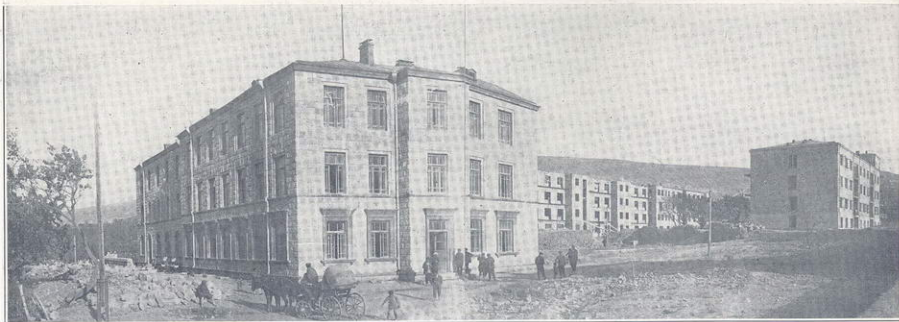
ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿ (ԲԱԶՄԱՐԻԵՍԵԱՆ) ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ — ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏ՝ ԹԱՄԱՆ ԵԱՆ

Համալսարանական քաղա-
մասի գեղեցկագույն շէն-
քերն մէկը: Լայնածաւալ
և օդատուն սրահներով և
դասարաններով ու արդի-
ական կահադրուով օժ-
տուած:

ԱՆԱՏՆԱՐԱՌԻԺԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԳԼԽԱՌՈՐ ՇէՆՔԸ — ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏ՝ ԹԱՄԱՆԵԱՆ

հորիքային Հայաստանի
ինչպէս և ամբողջ Խոր-
հրդային Միութեան մէջ
երկրորդական և բարձրա-
գոյն ուսման հետեւողնե-
րուն համար ոչ միայն
հանրակացարաններ, կը
տրամադրուին, հապա ա-
նոնց կը վճարուի ամսական
օրոշ գումար, իրենց ծախ-
սերուն բաւարարելու:

ԱՆԱՏՆԱՐԱՌԻԺԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԱԿԱՑԱՐԱՆԸ

Խորհրդային կառավարու-
 րիւնը մեր կուլտուրական
 աշխատանքներուն ամէն
 դիւրութիւն կուտաւ երկրի
 ժողովուրդին ամենալա-
 կերալով ծառայելու հա-
 մար: Նման շէնքեր ունին
 նաեւ ուրիշ կրթական
 հաստատութիւններ:

ԱՆԱՍՆԱՐՈՒԺԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՊՐԻՖԵՍՈՐՆԵՐՈՒ Շէնքը — ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏ՝ Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ ԵՒ Հ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

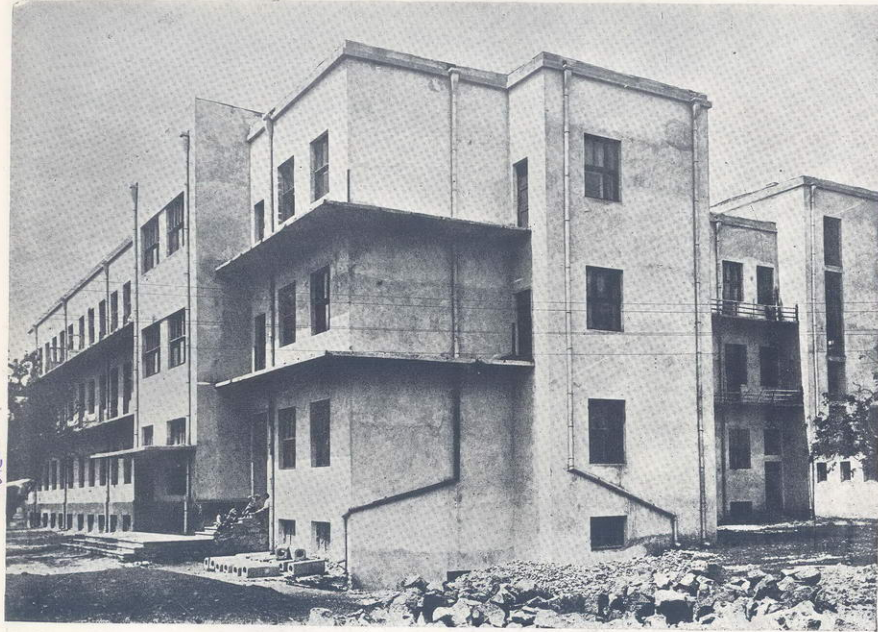

Այս հաստատությունը կը
վատրաստէ գիւղատնտես-
ներ ղեկավարելու հորիըր-
դային Հայաստանի ղիւղ-
ատնտեսութիւնը սոցիա-
լիստական ուղիով :

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՈՄՄՆԻՍԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

1928-ին կազմակերպվեցաւ
այս հաստատութիւնը
Հիւժախտի դէմ պայքար-
ելու եւ երկրի աշխատա-
ւորութիւնը այդ վտանգա-
ւոր հիւանդութեան դէմ
նախազաւաղանելու հա-
մար :

ՏՈՒՐԵՐԿՈՒԼՈԶԱՅԻՆ (ԹՈՒՔԱՆՏԱՌԱՐԱՆ) ԴԻՍԺԱՆՍԵՐ

A^{II}
33902

1312

Հարտարագիտութեան
հանրապետական զործերէն
մին՝ Հայկական ունի հոյ-
ակապ մէկ արտադրատու-
քիցնը՝ շինւած Արթիկ-
Տուփով։ Ներկայիս այս
շէնքին մէջ գտնուած են
Հողօգտականութիւն եւ Կոմ-
կուսի կեդրոնը։ Յաջորդ-
աբար կը կառուցին նոր
քահեք, կառավարական
տարրեր կոմիսարիատնե-
րու համար։ Այս շէնքը
կանգնած է Նալբանդեան
փողոցի վրա՝ Լենինեան
հրապարակի դէմը։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆԸ — ՇԻՆՈՒԾ 1933 ԹԻՒՆ

Բաղաձային պարտեզի եւ
Շահումյան հրապարակի
վրա մայրոգ լաւագոյն
շէնքերէն մէկը յատկաց-
ւած մասնաւորաբար դը-
րամական գործառնու-
թեանց :

ՊԵՏԲԱՆԿԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՐԱԾԵՆԵԱԿԸ

Նախախորհրդային Հայաստանը հրդեհներ մարելու համար կը գործածէր շատ նախնական ձեւը, այսինքն դռնով ջուր բերելու մեքենան: Այսօր արդէն եւրոպական բմբուռումով գոյութիւն ունին հրդեհաշէջ խումբեր, իրենց յատուկ շէնքերով: Այս շէնքը կը գտնուի Երեւանի մէջ:

ՀՐԴԵՀԱՆՇԵՋ ԳԵՊՈՅԻ ՇԷՆՔԸ

Մեռն-Ջանգու կապտի
վրա կը կառուցին տասը
էլէկտրակայաններ որոնց
ընդհանուր ուժը պիտի
հասնի 800,000 միւտ ուժի :
Ջուրը պիտի օգտագործի
նաեւ ոռոգելու 130,000
հեկտար հող :

ՄԵՌՆ-ՋԱՆԳՈՒ ԿԱՍԿԱՒԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՆԸ

Երկար ուղային աշխատա-
ւորներու ակումբը, որ իր
յարմարութիւններով ա-
մենալաւերէն մէկն է ամ-
բողջ Խորհրդային Հայաս-
տանի մէջ :

ՍԵՆՈՒՆԱՆ ԱԿՈՒՄԲ

ԵՐԿԱՐԻՆԻ ԿԱՅԱՐԱՆ

Լեւոնականը Հայաստանի
երկարուղային գործի
կեդրոնն է: Մայիսեան յե-
ղափոխութեան զրահա-
յատի պատմական վայրը:

ԿՈՊԵՐԱՏԻՎ ԳԱՂԱՔԱՄԱՍԸ — Յ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ԵՒ ԳՆՈՒՆԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐԻ ԱՆԿԻՆԸ — ՇԻՆՈՒՄ 1932ԻՆ — ԵՐԵՒԱՆ

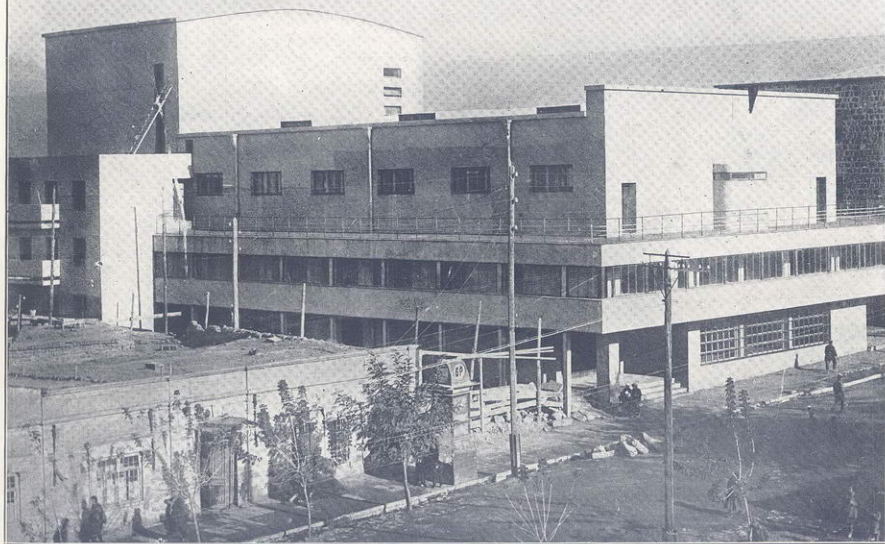
Հայաստանի աշխատանք-
ութիւնը Գանեփոնեան
գետնափոսերէ եւ հողէ
խրնիրներէ ելած, շֆեղ
ափարք-մաններու մէջ է որ
կապրի հիմա:

Արդիական բնակելի տու-
ներ, օժտած ամեն յար-
մարուքի ներքով: Ասում
արագօրէն կը բարձրանան
իկն հողաշէն աղտոտ տը-
նակներու տեղ:

ԿՈՈՊԵՐԱՏԻՎ, ԳԱՂԱՔԱՄԱՍԻ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏՈՒՆԵՐԷՆ ՄԷԿԸ — ԵՐԵՎԱՆ

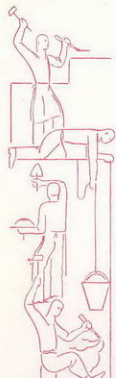

ՊԵՏԱԿԱՆ ՕՊԵՐԱՆ

Բանութական ակումբի
 րատնարանին մէջ տեղի
 կունենան Բանտրական
 Առաջին Թատրոնի եւ Պե-
 տական Օպերայի բեմա-
 դրութիւնները: Հայկա-
 կան Օպերան հիմնեցաւ
 1932-ին: Խորհրդային Կա-
 ռավարութեան մշակոյթի
 հանդէպ ցոյց տւած ա-
 ռանձինն ուշադրութեան
 շնորհիւ, կարն ժամանակի
 մէջ հայերէնի վերածնե-
 ցան աշխարհուշակ Օպե-
 րաններ, ինչպէս Ֆա-
 ոստը, Կարմենը, Եւայլն:
 Ստեղծեցաւ նաեւ ուրոյն
 հայկական Օպերա—Ալ-
 մաստը, Քաջ Նազարը,
 Զորագէտը եւ վերամշակ-
 ւած Անուշը: Մշակոյթի
 միւս ճիւղերուն պէս Օպե-
 րան ալ ունի զարգանալու
 փայլուն հեռանկարներ:

Լեւինականի մեծ երապա-
րակի վրա : Շէնքի աջ թւեր

ՆՈՐ ՀԻՐԱՆՈՅ — ՇԵՆՔԻ ԱՋ ԹԵՒԸ

ՆՈՐ ՀԻՒՐԱՆՈՑ — ՆՈՅՆ ՀԻՒՐԱՆՈՑԻ ՄԻՒՍ ԹԵՆԸ

Խորհրդային Միության
 մեջ առաջ տարածող սոցիա-
 լիստական շինարարու-
 րիւնը եւ նոր կարգերու
 կատարած փառահեղ նա-
 նու մենք այնքան մեծ
 հետաքրքրութիւն են ըս-
 տեղծեր դրամատիքական
 երկիրներու մէջ որ ամէն
 տարի անող քրեով այցե-
 լուներ կընդունին Խ․ Մի-
 ութեան երկիրներու մէջ :
 Ասոնք կուզան մտնել ծա-
 նօթանալու Խորհրդային
 իրականութեան : Այս բազ-
 մաթիւ նամբորդներու ըն-
 դունելութեան համար եր-
 կրին ամէն կողմերը կը
 կառուցին արդիական
 ամէն յարմարութիւննե-
 րով օժտած հիւրանոցներ :
 Երեսանի ԻՆՏՈՒՐԻՍՏի
 հիւրանոցն ունի ամէն
 յարմարութիւններ այցե-
 լուներու հանգստի հա-
 մար :

ԻՆՏՈՒՐԻՍՏ ՀԻԲԱՆՈՅԸ

Խորհրդային Միության
 մէջ առաջ տարած սոցիա-
 լիստական շինարարու-
 թիւնը եւ նոր կարգերու
 կառարած փառահեղ նա-
 մումները այնքան մեծ
 հետաքրքրութիւն են ըս-
 տեղծեր դրամատիքական
 երկիրներու մէջ որ ամէն
 տարի անող քւերով այցե-
 լուսներ կը կողմնակի խ-մի-
 ուքեան երկիրներու մէջ :
 Ասոնք կուգան մօտէն ծա-
 նօթանալու Խորհրդային
 իրականութեան : Այս բազ-
 մաթիւ նամբողներու ըն-
 դունկութեան համար եր-
 կրին ամէն կողմերը կը
 կառուցին արդիական
 ամէն յարմարութիւննե-
 րով օժտած հիւրանոցներ :
 Երեսանի ԻՆՏՈՒՐԻՍԻ
 հիւրանոցն ունի ամէն
 յարմարութիւններ այցե-
 լուսներու համզտի հա-
 մար :

ԻՆՏՈՒՐԻՍ ԷՒԵՐԱՆՈՅԸ

ԿԱՌՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ԱԿՈՒՄԲԸ, ԳՈՐԾ ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏ Կ. ՀԱՂԱՐԵԱՆԻ, Մ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆԻ, ՆԻ Կ. ԳՈԶԱՐԻ

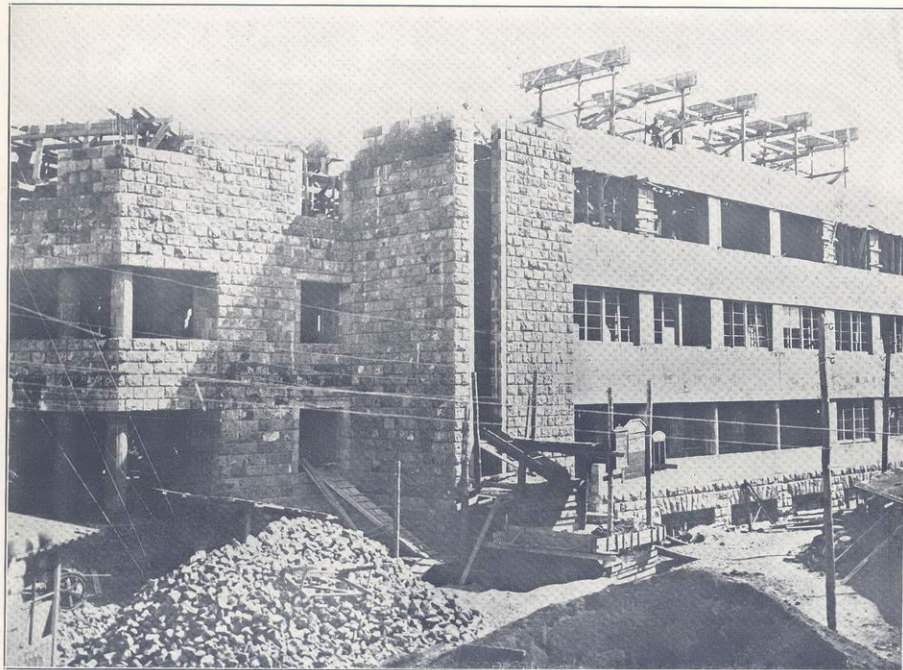
հորիզոնային իշխանությունը որ բանություն կառավարություն է մեծ ուշադրություն կը դարձնէ բանություն մշակութային պահանջներուն եւ հանգստության: Բայց արհեստակցական միությունները եւ առանձին հաստատությունները աշխատությունները ունին յատուկ ակումբներ: Կառուցողներու ակումբը օրինակելի ակումբներէն մէկն է Երեւանի մէջ:

Սոցիալիզմ կառուցանող
կարեւոր մէկ ջոկատի
կոլտուրայի եւ վայելքի
տունը:

ՓԱՅՏԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՏՈՒՆԸ՝ ԵՐԵՎԱՆ

ԿԱՊԻ ԿԱՌՈՒՑՈՂ ՏՈՒՆԸ — ԵՐԵՎԱՆ

Լեւոնեան հրապարակի վրա մեծագոյն եւ գեղեցկագոյն շէնքերէն մէկը, ուր կը գտնուին հեռագրային, հեռախօսային, Ռադիոյի կեդրոնները եւ կապի (հաղորդակցութեան) կոմիսարիատը: Շինած է համբաւաւոր Արրիկ-Տուֆով: Ներքին սարքաւորումը կը վերջանա այս տարի:

Նախկին Դուստան եկեղեցին, որ կը խորհրդանշէր Յարական բռնաւիրութիւնը, քանդուած է եւ անոր տեղ շինուած է Շահումեան հրապարակը: Հրապարակին մէջտեղ գտնուած է յեղափոխական մեծ առաջնորդի՝ Ստեփան Շահումեանի հուշակապարձանը, որպէս Սիմբոլ աշխատանքական յաղթանակի և իշխանութեան: Շրջապատուած է ծաղկի անուներով, ճիշդ Քաղ-խորհուրդի շէնքի դէմը:

ՍՏԵՓԱՆ ՇԱՀՈՒՄԵԱՆԻ ԱՐՁԱՆԸ

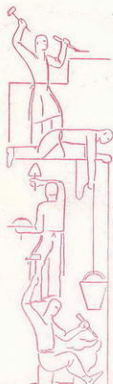

ԼԵՅՆՈՒ ԱՐՁԱՆԸ

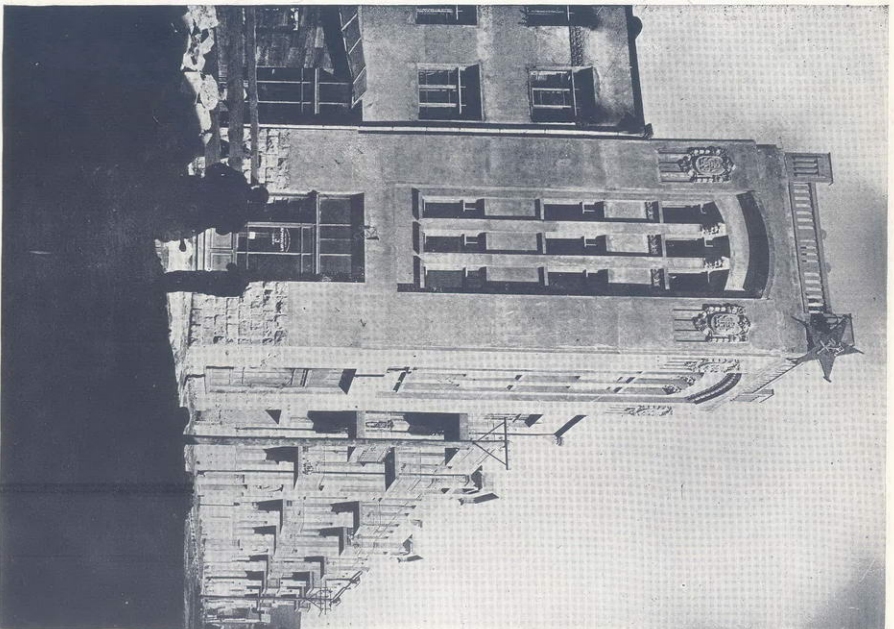

Մեծ անցնողի Լեյնիս
 փառաք աղանդի քաղ-
 արացած եր աղանդի կաղ
 յիստիստիստիստիստիստ
 ֆաղաքի — Լեյնիստիստի
 սեղ :

Խորհրդային Հայաստանի
 գեղեցկագույն շենքերն
 մեկը: Կինո շահախելը այ-
 սոր Խորհրդային աշխա-
 տանքի սովորական հա-
 նոյժներն մեկն է: Բոլոր
 հաստատություններն ալ
 քաղաքն, օպերայի եւ
 շարժանկարի տոմսակները
 ձրի եւ կամ կէս գինով կը
 տրամադրեն իրենց գոր-
 ծաւորներուն: Այս կեր-
 սով գեղարեստը կը դառ-
 նա զանգածներուն սեփա-
 կանութիւն եւ վայելի
 դիւրամտչելի միջոց:

ԿԻՆՈՑԻ ՇԵՆՔԸ — ԼԵՆԻՆԱԿԱՆ

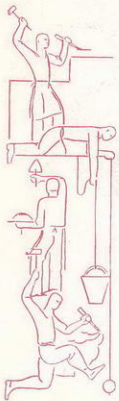

ՄԵՏԱՆԱԳԱՐՆԵՐԻՈՒ ՏՈՒՆԸ - ԵՐԵՎԱՆ

Առցիակիմ՝ կառուցման
կարիւր մէկ ջոկած
կաւտարայի եւ վաշիւի
տունը :

Շնորհիւ Խորհրդային դե-
րութեան եին Երեւանի
խրհիքները կը փոխանակ-
ին արդիական առողջա-
պահական պահանջներու
գոհացում տուող գեղեցիկ
շէնքերու, որոնք արդէն
կիշխեն Երեւանի մէջ : Ու-
րիշ ֆաղաֆներու եւ գիւղե-
րու մէջ եւս կը կառուցին
նման բազմաբիւ շէնքեր :
Միայն Երեւանի մէջ ար-
դէն աւելի քան 50,000 ժո-
ղովուրդ կ'ապրին աշտպիսի
նորաշէն արդիական տու-
ներու մէջ :

ԲԱՆՈՐԱԿԱՆ ԲՆԱԿՆԵԼԻ ՇէՆՔԵՐ

Այստեղ գիտական խնամուտ ուսումնասիրութեան կենտրոնը չափազանց քիմիական տեսակները եւ գաւառի բազմազան տեսակները գիտական մեքանիզմներ կոտորածներ :

ԳԻՏԱՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԿԱՐԵՆՏԵՐ

Գիւղի եւ քաղաքի միջեւ
գոյութիւն ունեցող փիզի-
քական եւ մտային հեռա-
ւորութիւնը կը չփանա շը-
նորիս եւ գիտութեան :

ԳԻՒԼԱՅՈՒ ՏՈՒՆ — ԵՐԵՒԱՆ

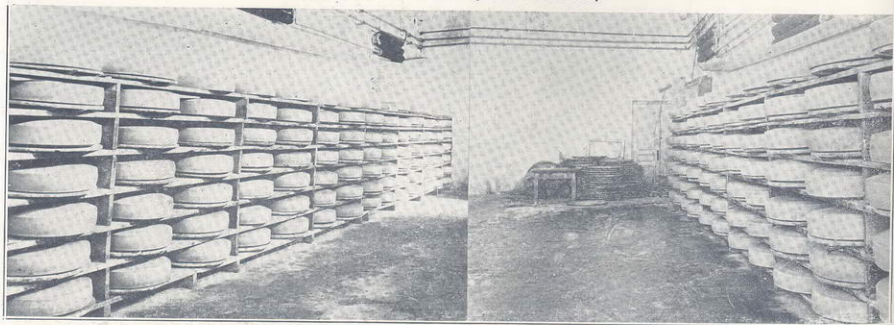

Գիտութեան գործնական կողմերը գիտացիներու աւելի մատչելի դարձնելու համար բացած է գիտացու տունը, ուր գիտացիմ դիւրութիւնը կունենա իր շատ մը խնդիրները լուծւած տեսնելու եւ օգտուելու գիտութեան ընձեռնած բարիքներէն:

ԳԻՒՂԱՑՈՒ ՏԱՆ ՈՒՐԻՇ ՄԵ՛Կ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԸ

Խորհրդային Հայաստան իր հիանալի արտաւայելիքով մեծ հնարատորութիւններ ունի ամասնապահութեան եւ կարմատնտնութեան համար: Երկրին զանազան կողմերը կառուցւած են նաեւ պարագործարաններ, արդի-տէկան մեքոռներով օգտագործելու կարը:

ՎԱՐԱՅՈՎԱՅԻ ՊԱՆՐԱԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՊԱՀԵՍԸ

ՄԵՂԻԱՐՈՒՆԱԿԱՆ ԿՈՐԷՏՆԵՍՈՒԹԵԱՆ ՓԵՌԱԿԱՆՑԸ

Հայաստան իր ծաղիկներու շատուրքեան եւ աշխարհանութեան պատնասով ազնիւ եւ առատ մեղր պտուղաստեղծ յարմարագոյն երկիրն է :

ԿՈՒՏՆԵՍՍԱՅԻՆ ՀՕՏԸ

Մասնագէտ գիւղատնտեսներու հազածութեան առարկա կը մնա հաւաքական տնտեսութեան ամէն կարգի կենդանին աշխատարութեան տալու համար առատ, առողջարար եւ բարձր կարմեղէն ու միս :

Խորհրդային տնտեսու-
 քիւններու մէջ մեծ աշխա-
 տանք կը տարւի կենդանի-
 ներու եւ բոշումներու ցե-
 ղերը ազնւացնելու համար:
 Խորհրդային կարգերու
 տակ անասուններն անգամ
 կ'ազնւանան:

«ԶԱԿ» ԽՈՐՀՏՆԵՍՈՒԹԵԱՆ ԹՈՋԱՆՈՅԸ

«Արարատը» իր գինիի եւ կոննակի ու այլ խմիչքներու համեղութեան տեսակետով համաշխարհային համբաւ ունի: Տարւէ տարի անոդ պահանջները գոհացնելու նպատակով երեւանի շուրջ, զանազան վայրերու մէջ նորանոր այգիներ կը տնկին:

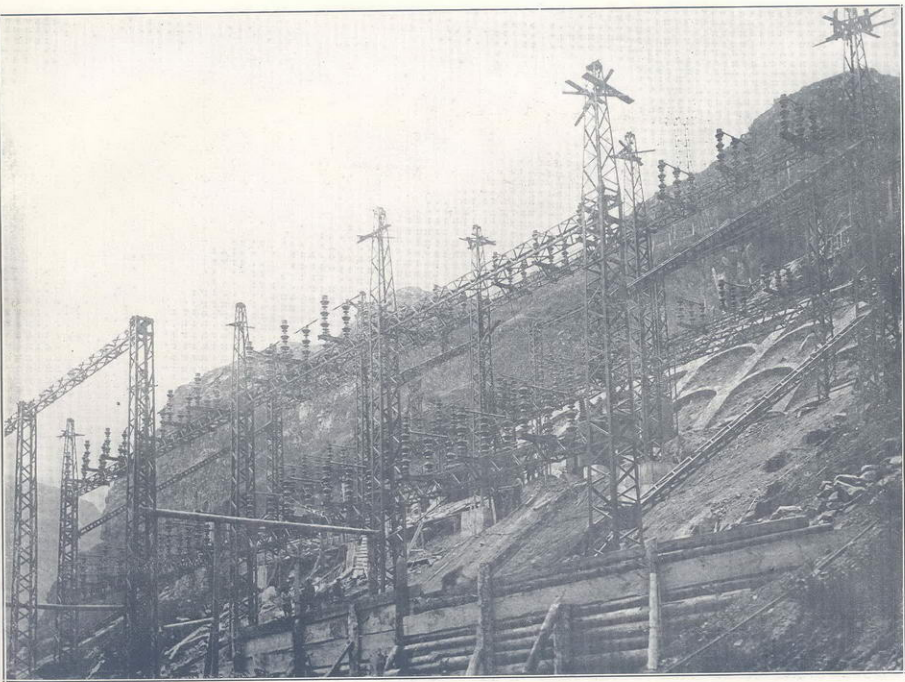
«ԱՐԱՐԱՏ» ՏՐԵՍՏԻ ԽԱՂՈՂԻ ԱՅԳԻՆՆԵՐՈՒ ԹԱՂԸ

խորհրդային կառավար-
ութիւնը իր գոյութեան ա-
ռաջին օրէն իսկ աշխա-
տանքի լծեցաւ երկրի
կենդանիներու ցեղերը
ազնւացնելու համար: Այն
օրէն ի վեր տարւէ տարի
քէ կենդանիներու կարի
քանակը եւ քէ անոնց աշխ-
ատանքը յատկանշուեցաւ
բարձրագոյն արագութեամբ:

ԼՈՒՈՒ ԱՆԱՄՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ԽՈՐՀՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԱԶՆԻԱՅԵՂ ՑՈՒԼԸ

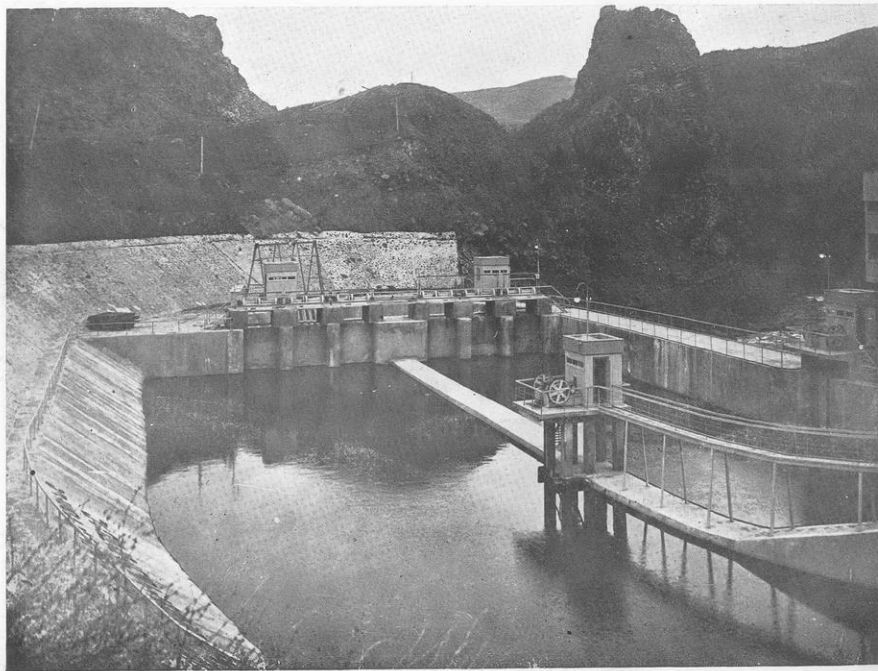

ՉՈՐԱԳԷՍԻ ԲԱՅ ԵՆԹԱՎԱՅԱՆ

Այս կայարանի ուժը կը
գործածուի Ալլահվերդիի
պղնձահանքերու, Կիրո-
լականի հսկա ֆիմիական
շտրիմատի եւ շքակա
քիւղերու ուժի եւ լուսա-
ւորման համար :

Ելեկտրական ուժի հրա-
կային—Զորագետի ջրային
ուժ մատակարարող մեծ
առգանը — շինած Խ-
Հայաստանի հերոսական
աշխատավորների աշ-
խատանքով :

ԶՈՐԱԳԵԹԻ ԱՌԱՋԱՆԸ

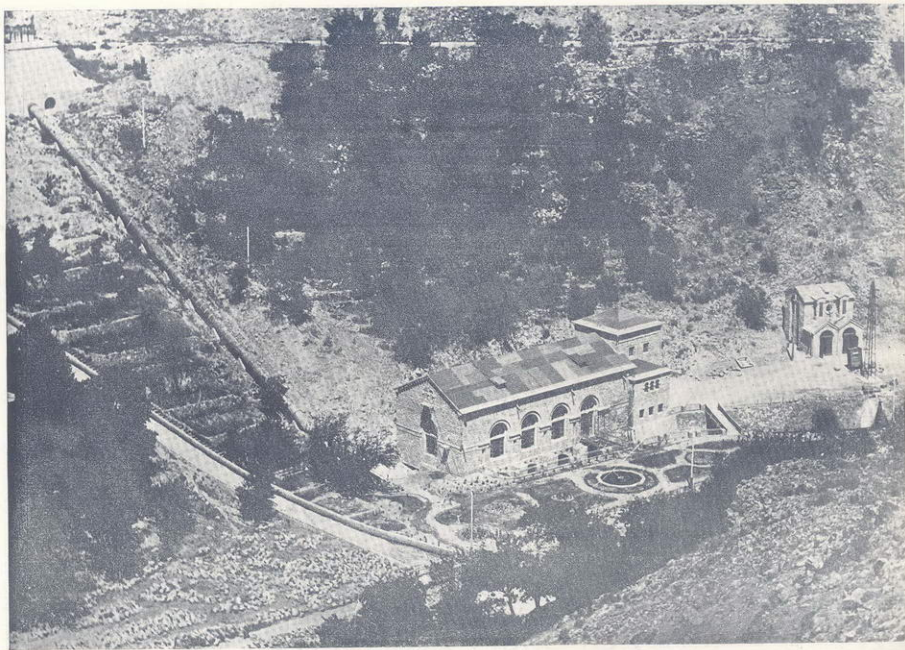

ԵՐԳԵՍԻ ՖԻԼԱՐԴԸ (ՀԱՅԿՈՍԸ)

Մայրաքաղաքին լոյս և ուժ մատակարարող էլեկտրակայաններէն մէկը — րնական գրաւիչ տեսարաններով և գեղեցիկ կառուցածքով :

Նոյն ելեկտրականի
բնդհանուր տեսքը — իր
շրջապատով մեկտեղ :

ԵՐԵՎԱՆԻ Ա. ՀԻՊՐՈՆԵԼԵՔՏՐԱԿԱՑԱՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍՔԸ (ԵՐԳԵՍ)

ԵՐԵՒԱՆԻ Բ. ՀԻԿՐՈՆԵԼԵՔՏՐԱԿԱՑԱՆԻ ԶՐԱՆՑԻՐ

Գիծ ու արագակազ Հրազ-
դանի անգուստ ջրերը լըծ-
ւած են գործի—մայրաքա-
ղաքի համար ուժ եւ լոյս
հայրայրելու համար :

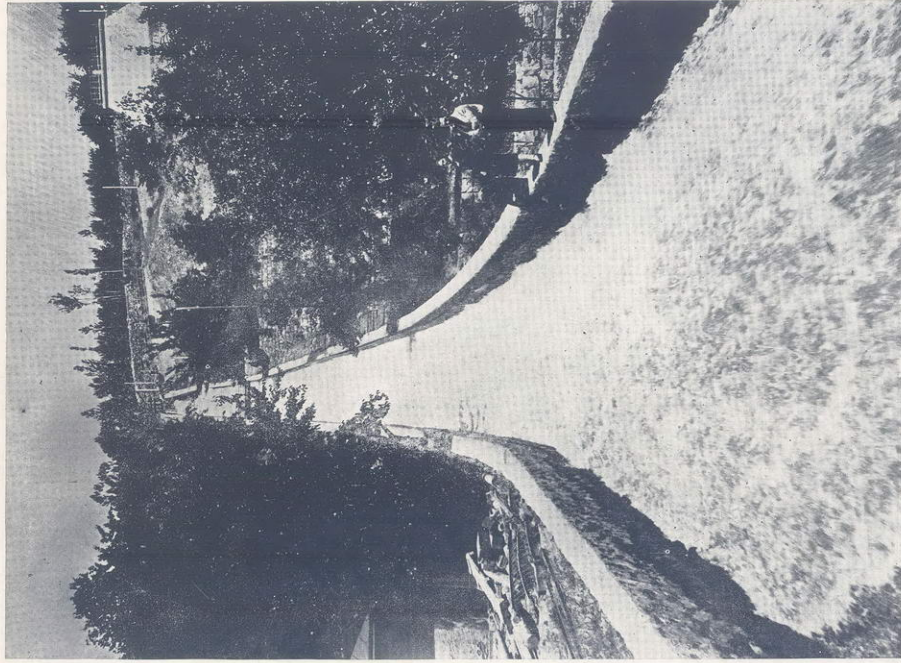

Սոցիալիզմի կառուցման հզոր լծակներէն մէկն է «Շարքաօրեակը», որով աշխատաւոր զանգւածները իրենց իսկ ջանքերով կը ձերբագաւառին հին կարգերէ ժառանգւած ծուլութենէն եւ անտարբերութենէն եւ կսկսին յայտնաբերել իրենց ստեղծագործող ուժերու ամբողջ կարելիութիւնները: Սոցիալիզմի կառուցումը արագացնելու նպատակով բանօրը, գիւղացին, դրարօցականը, իրենց համգիտի օրերը ձիաքար եւ կամաւոր կերպով այդ աշխատանքին կը նւիրեն:

Քանաքեռ գետի բնդիանուր տարողութիւնը սլիտի ըլլայ 80,000 միւս ուծ:

ՔԱՆԱՔԵՌԳԷՏԻ ՇԱՐԿԱՕՐԵԱԿ

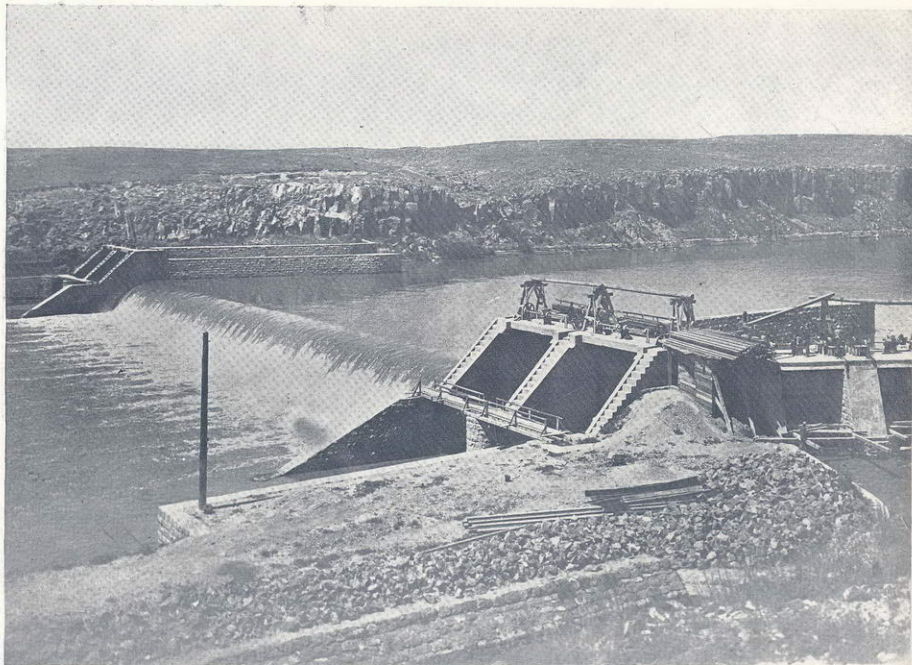

Ա. ԵՐԳԱՆԻ ԶԵՐԱԺԸ

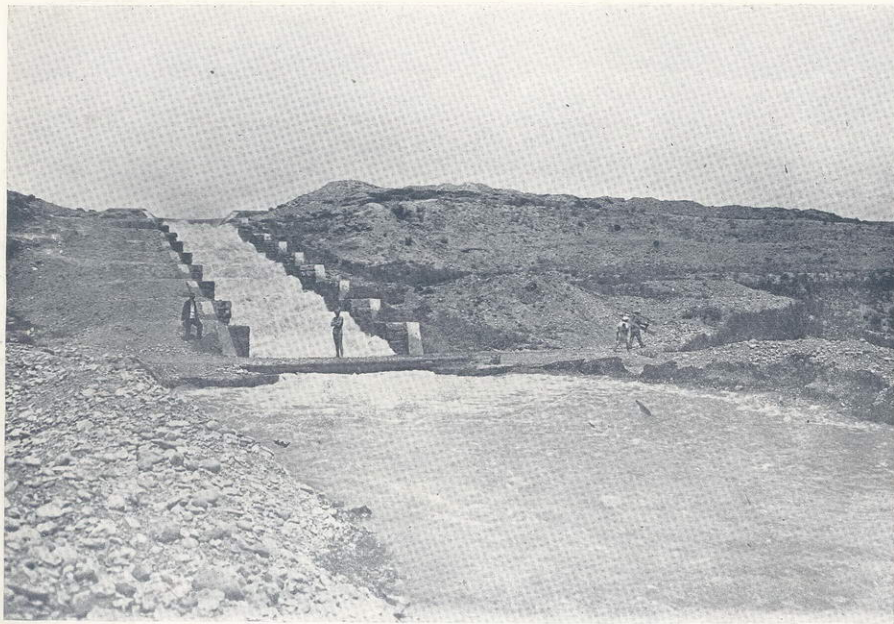

Երևանի մերձակայում,
Զանգու գետի վրա—6,000
մետր բարձր։

Այս ջրամեջը ջրաբքի կը
դարձնէ 23,000 հեկտար
հող մեծապէս նպաստելով
բամպակի մշակութեան
հորիւն. Հայաստանի մէջ :

ՍԱՐԴԱՐԱՐԱՏԻ ՈՌՈԳԻՄԱՆ ՍԻՍԵՄԸ — ԱՐԱԳՍ ԳԵՏԻ ԱՐԱՐՏԱԿԸ

ՓՈՒՐ ՍԱՐԿԱՐԱՐԱՏԻ ՈՌՈՒՄԱՆ ՍԻՍՏԵՄԻ ԶՐԹԱՓԸ

Երբեմնի խոպան Սար-
գարապատի անապատը
այսօր շնորհիւ Հայ աշխա-
տանորութեան երկար-
կամֆին ծաղկած ու պլու-
ղաշատ այգեստան մըն է:

Կապիտալիստական երկիրներու տանջարանը չէ այն—այլ հորերդային ազատ կնոջ հարածային աշխատանքի մէկ մարզը:

ԿԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ — ԵՐԵՎԱՆ

Տեկտիկի բանտրներու
հաւաքական եւ հարածա-
յին աշխատանքի շնորհիւ
Հայաստանի Բանդակն
ու մետաքսը գործած
ապրանքի եւ գուլպայի կը
փոխին:

ԼՆԵՆԱԿԱՆ ՏԵԿՍԻԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԲԱՆՈՐՆԵՐՈՒ ՄԷԿ ԲԱՏՕՂԵԱ ԺՈՂՈՎՐ

Կը պատրաստէ բազմազան
գործիքներ և մեքենաներ :
Ունի արդիական կահա-
ւորում : Այստեղ վերջերս
կը շինէին նաեւ վեց ձիու
ուժ ունեցող մոտորներ :

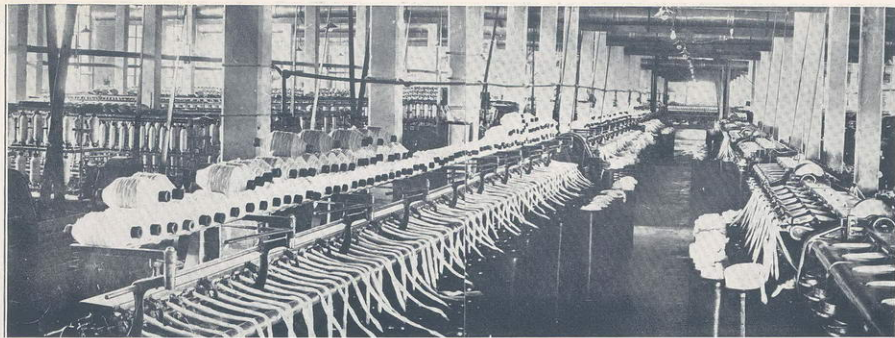
ՄԵՔԵՆԱԳՈՐԾԱՐԱՆԸ — ԵՐԵՎԱՆ

Երկրաշարժէն վերջ ամ-
բողջ Լեհիսկանը հիմէն
շինեցաւ Երուսական ա-
մենագեղեցիկ ճաղաքի մը
թաղամասերու շէնդու-
քեամբ, լայն եւ ծառա-
շատ փողոցներով : Տեխ-
սիկի բանտրները ունին
առանձին թաղամաս—կո-
կիկ եւ մաքուր տուններով :

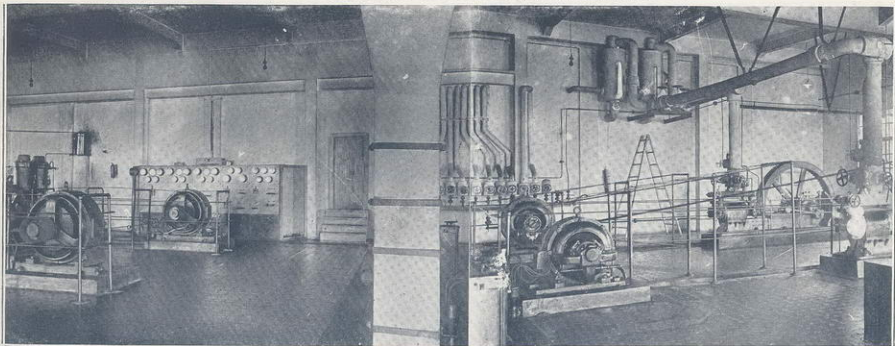
ԼԵՆԻՆԱԿԱՆԻ ՏԵԽՍԻԿԻ ԲԱՆՏՐՆԵՐՈՒ ՏՈՒՆԵՐԸ

ԼՆՆԻՆԱԿԱՆԻ ՏԵԿՍԻԼ ՄԱՆԱԾԱԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՄԷԿ ՏԵՍԱՐԱՆԸ

Այս գործարանը մօտ ատենէն պիտի ընդարձակի եւ ունենա 85,000 իլիկ, 2,436 դեզգեան, եւ 7-8000 գործաւորներ, տալով 50 միլիոն մեքր գործածք, զուլպա եւ այլ հիւսածեղէններ:

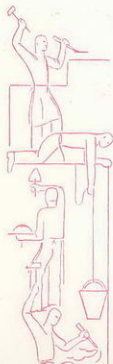

ԶԷԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ — ԵՐԵՒԱՆ

Մասնաւոր ուշադրութիւն կը գրաւէ իր սարքաւորումով եւ մաքրութեամբ: Բամպակի հումաներէն կը պատրաստեն ձէրը, որ կը գործածուի քէ ուտելու եւ քէ ծնառաշինութեան համար:

Խորհրդային կառավարու-
 թեան օրով մեծապէս ըն-
 դարձակեցաւ եւ գիտա-
 կան հիմքերու վրա դրուե-
 ցան պահածոներ պատ-
 րաստելու արդիւնաբերու-
 թիւնը: Թէ ի՞նչ քափով
 կը զարգանա այս արդիւ-
 նաբերութիւնը, կարող
 ենք գաղափար կազմել հե-
 տեւեալ յւերէն, 1930-ին
 արտադրեցաւ 6,000,000
 տուփ պահածո, 1931-ին
 12 միլիոն, իսկ 1934-ին
 20 միլիոն:

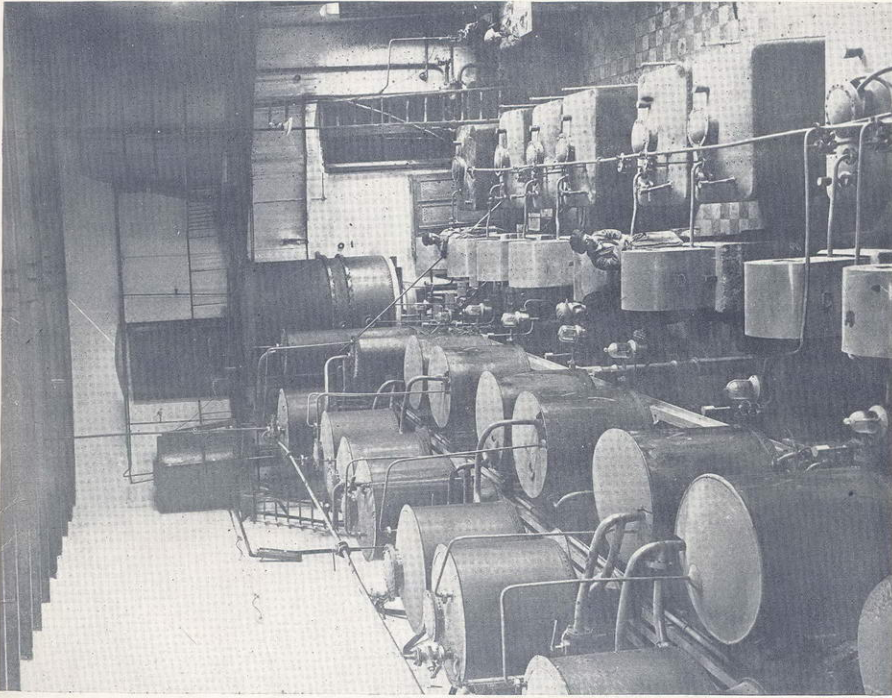

ՊԱՀԱԾՈՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ — ԵՐԵՒԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏ» ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՋՏԻՉ ՔԱՃԱՆՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

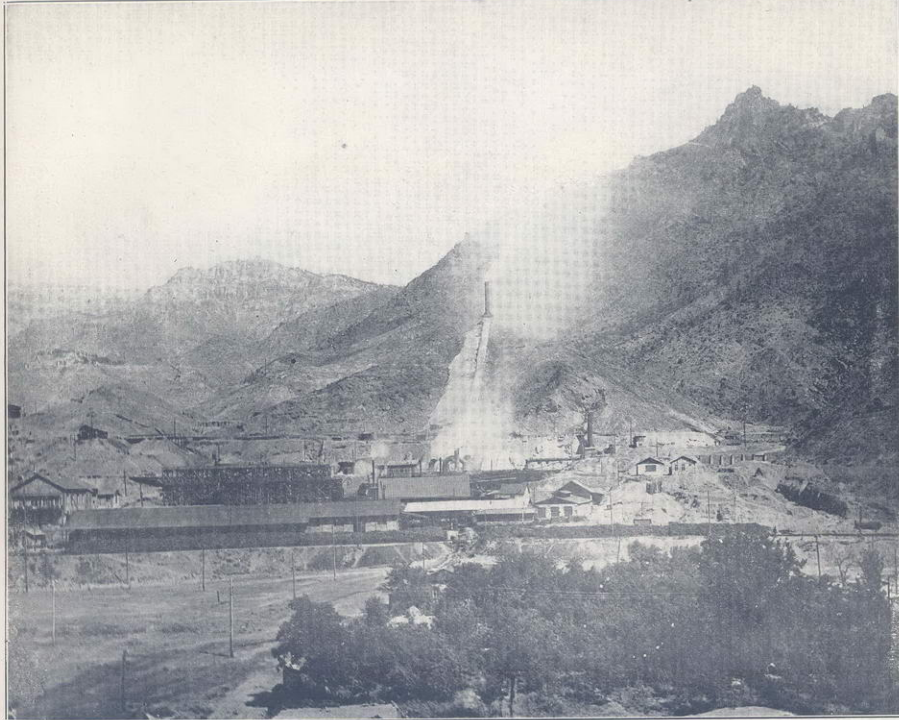
Համբաւաւոր «Արարատ»
գինիի, կոնյակի պատ-
րաստութեամբ կարեւոր
մէկ քաճանդունքը ա-
մենակէսին մեքենայով
կատարելութեամբ հասցը-
ւած :

Այս գործարանը, ինչպես
և բազմաթիւ ուրիշներ,
կառոււած են զիտու-
թեան արդիական պա-
հանջներու համաձայն :

ԿԱՇԻԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ — ԵՐԵՎԱՆ

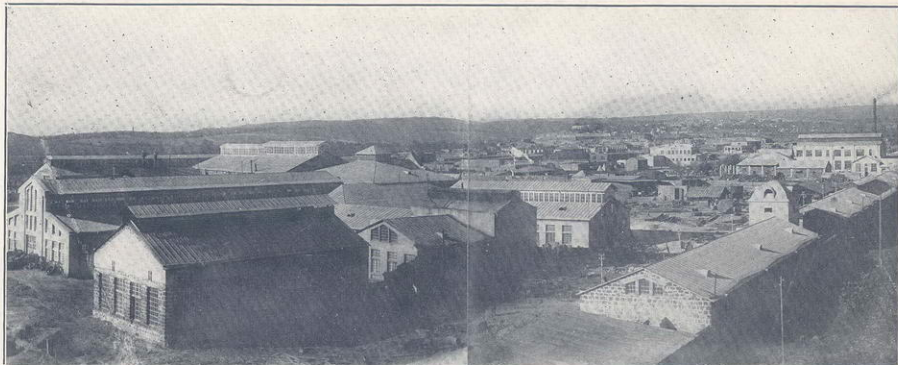

ԱՂԱՂԱՆԻ ՊՐԵՏԵԼԱՆԻ ԿՈՄԲԻՆԱՏԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՈՒՄ

Հայաստանի մետաղի արդյունաբերության խոշորագույն ձեռնարկներից է Աղաղանի կոմբինատը, որը հիմնականում զբաղվում է պողպատի և շերտավազի արտադրությամբ։

Շնորհիւ խորհրդային կառավարութեան ընձեռնած միջոցներուն, հայ աշխատաւորութիւնը կարճ ժամանակի մէջ վերածեց ՄԱՅՐԱԳԻՒՂ ԵՐԵՒԱՆԸ, ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ ԵՐԵՒԱՆԻ որ դարձեր է նոյնպէս Խ. Հայաստանի արդիւնաբերական կեդրոններէն մէկը իր ձեռք-օճառի, կաշիի, մետաղական, համադրական կառուցուի, կարքիտի գործարաններով եւ ելեկտրակայաններով:

ԵՐԵՒԱՆ ԱՐԴԻՒՆԱՐԵՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱՐԱՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՍԲԸ

Հայաստանի այս մեծ շինանիւթի հարստութիւնը փոխադրելու արդիական մեքենականութիւնը արագացնելու համար սոցիալիստական կառուցումը մեր երկրի եւ Խ. Միութեան երկիրներու մէջ:

ԱՐԹԻԿ-ՏՈՒՖԻ ՄԵՔԵՆԱՅԱՅԻԱԾ ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ ԶԵՆԸ

ԱՐԹԻԿ-ՏՈՒՖԻ ՀԱՄԱՅՆԱԳԱՏԿԵՐԸ

Արթիկ գիւղի մօտ, որ
վերջին տարիներուն ըն-
դարձակած եւ դարձած է
արդիական աւան մը, կը
գտնուի Խորհրդային Հայ-
աստանի շինանիւթերու
լուազոյններէն մին, Ար-
թիկ Տուփը: Այս հրաշալի
քարէ Հայաստանի համար
այնպիսի կարեւոր հարս-
տութիւն մըն է ինչպէս է
նաւրը Բագուի համար:
Խ. Մխարեան բոլոր նորա-
կառոյց շէնքերը Արթիկ-
Տուփով կը շինուին:

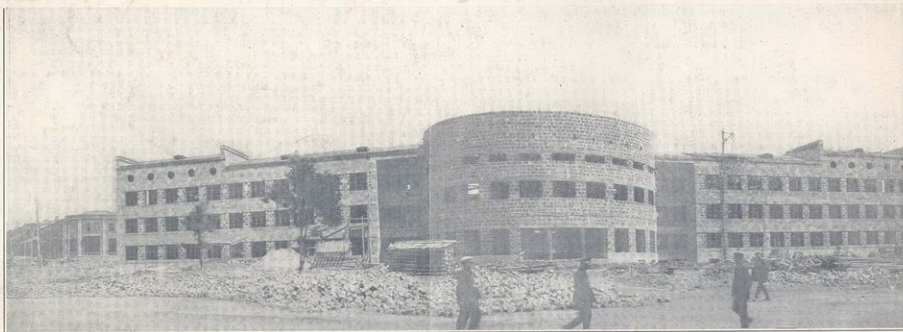

1923-ին կազմած է այս
Ինստիտուտը որ ներկայիս
վերածւած է Կլինիկական
Աւանի: Ունի հետեւեալ
բաժանումները — Թե-
րապեւտիկ, վիրաբուժա-
կան, մանկաբարձական,
Գինեկոլոգիական (կինե-
րու վերաբերեալ), ֆլաշին
եւ աչքի:

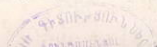

ԿԼԻՆԻԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ (ԳԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ)

Գործ՝ երիտասարդ ճար-
տարայեւտ Փոչարի, շին-
ւած Արքիկ-Տուփէ. Լե-
նինականի մեծ հրապա-
րակի վրա, հիւրանոցի
դիմաց:

ԳԱՐԱՆՈՐ ՀՈՒՐԴԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ ԾԵՆՔԸ — ԼԵՆԻՆԱԿԱՆ — 1933

ԳԱՄ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

220033902

ЦЕНА

А II
33902